

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 819/2022
08.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца–противтуженог Стечајна маса АД за производњу кондиторских производа Банини Кикинда – у стечају, чији је пуномоћник Младен М Иветић, адвокат у ... и противтужби туженог–противтужиоца АА из ..., ... број ..., чији је пуномоћник Зоран Ђорђевић, адвокат у ..., уз учешће умешача на страни туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Бранислав Вагић, адвокат у ..., ради утврђења ништавости и побијања правних радњи стечајног дужника по тужби и утврђења ништавости по противтужби, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда ЗПЖ 2640/20 од 02.03.2020. године, у седници већа одржаној дана 08.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија туженог-противтужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда ЗПЖ 2640/20 од 02.03.2020. године у делу којим је потврђена пресуда Привредног суда у Зрењанину П 62/2017 од 29.01.2020. године у другом ставу изреке и у делу трећег става и у делу четвртог става изреке, којим је тужени обавезан да тужиоцу плати износ од 12.874.464,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2017. године до исплате и којим је одбијен противтужбени захтев да се утврди да је без дејства Уговор од 22.02.2012. године у делу којим се тужени обавезао на исплату износа од 12.874.464,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2017. године до исплате се ОДБИЈА, као неоснована, ревизија се УСВАЈА и укидају се пресуда Привредног апелационог суда ЗПЖ 2640/20 од 02.03.2022. године и пресуда Привредног суда у Зрењанину П 62/2017 од 29.01.2020. године у усвајајућем делу за тужбени захтев за износ од 7.125.536,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2017. године до исплате и у одбијајућем делу за противтужбени захтев за утврђење да је без дејства Уговор од 22.02.2012. године закључен између туженог и АД „Банини“ Кикинда у делу у ком се тужени обавезао на исплату износа од 7.125.536,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2017. године до исплате, и одлука о трошковима поступка, и у том делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Привредни суд у Зрењанину донео је пресуду П 62/2017 дана 29.01.2020. године којом је у првом ставу изреке одбио основни тужбени захтев тужиоца Стечајна маса АД за производњу кондиторских производа Банини Кикинда – у стечају којим је тражено да се утврди да је ништава Одлука о отпису потраживања АД „Банини“ из Кикинде према туженом АА од 25.12.2015. године у износу потраживања од 20.000.000,00 динара, као неоснован; у другом ставу изреке усвојио евентуални тужбени захтев и утврдио да је без правног дејства према Стечајној маси АД за производњу кондиторских производа „Банини“ Кикинда - у стечају Одлука о отпису потраживања АД „Банини“ Кикинда према туженом АА од 25.12.2015. године у износу потраживања од 20.000.000,00 динара; у трећем ставу изреке обавезао туженог АА да плати тужиоцу на име дуга износ од 20.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2017. године до исплате, док је, у четвртном ставу изреке, одбио захтев из противтужбе да се утврди да је без дејства Уговор од 22.02.2012. године, закључен између туженог и АД „Банини“ Кикинда као правног претходника тужиоца, као неоснован; у петом ставу изреке обавезао туженог да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 1.661.200,00 динара.

Привредни апелациони суд је донео пресуду ЗПж 2640/20 дана 02.03.2020. године којом је одбио жалбе тужиоца, туженог и умешача, као неосноване и потврдио пресуду Привредног суда у Зрењанину П 62/2017 од 29.01.2020.године, и одбио захтев тужиоца, туженог и умешача за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене другостепене пресуде је благовремену и дозвољену ревизију изјавио тужени, којом пресуду побија због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију туженог.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011... 18/2020) и закључио да је ревизија туженог делимично основана, делимично неоснована.

Пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док се наводи ревизије којима тужени указује на битне повреде одредаба парничног поступка тичу поступања првостепеног суда, што није ревизијски разлог предвиђен одредбом члана 407. Закона о парничном поступку.

Према чињеничном стању на коме су засноване нижестепене пресуде, тужени је у време пословног односа са АД „Банини“ Кикинда био законски заступник Предузећа за завршне радове у грађевинарству „Азур“ ДОО Сента. Тужени и АД „Банини“ Кикинда су основали конзорцијум којим су заједнички иступали као купац у поступку продаје друштвеног капитала Предузећа за завршне радове у грађевинарству „Азур“ ДОО Сента јавном аукцијом. Уговором о конзорцијуму су предвидели да наступају као један понудилац за куповину 58,31% друштвеног капитала субјекта приватизације и да солидарно одговарају за обавезе конзорцијума за исплату купопродајне цене, а да се сваки члан конзорцијума обавезује да уплати сразмерни део купопродајне цене који се

утврђује према номиналној вредности удела који сваки члан намерава да купи и то АД „Банини“ 90%, а тужени 10%. Закључен је Уговор о продаји друштвеног капитала методом јавне аукције 12.12.2007. године између Агенције за приватизацију и представника конзорцијума, по коме је купац купио друштвени капитал субјекта приватизације за цену од 41.000.000,00 динара. АД „Банини“ Кикинда је уплатио у корист Агенције за приватизацију Београд укупан износ од 41.000.000,00 динара по Уговору о продаји друштвеног капитала. Анексом уговора о конзорцијуму од 24.12.2007. године су чланови конзорцијума констатовали да су откупили 70% друштвеног капитала субјекта приватизације, што представља 58,31% капитала који се приватизује Предузећа за завршне радове у грађевинарству „Азур“ Сента, да је цену исплатио АД „Банини“ Кикинда, да имајући у виду да је тужени на пословима директора субјекта приватизације одговоран за руковођење, успешно и позитивно пословање субјекта приватизације, утврђују да исплата лицитиране вредности обезбеђује члану конзорцијума АД „Банини“ учешће од 40% у капиталу који је предмет купопродаје, а 18,31% члану конзорцијума – овде туженом. Тужени се одриче учешћа у добити коју у пословању оствари субјект приватизације у корист другог члана конзорцијума до висине лицитиране вредности субјекта приватизације. Тужилац је 31.12.2007. године у складу са Анексом у својим пословним књигама књижио учешће у капиталу „Азур“ ДОО Сента на дуговној страни конта 03020 (умањење за 41.000.000,00 динара), на дуговној страни конта 03011 учешће у капиталу „Азур“ ДОО Сента (28.125.536,00 динара) и на дуговној страни конта 0389 остали дугорочни пласмани АА (12.874.464,00 динара). АД „Банини“ Кикинда је закључио Уговор о преносу удела у ДОО „Азур“ Сента 07.02.2011. године, којим је свој удео у укупном капиталу од 37,56% у вредности од 109.647,22 евра на дан 31.12.2004. године пренео на ДОО „Азур“ Сента уз накнаду од 21.000.000,00 динара, чиме му је престало својство члана друштва. У том уговору је констатовано да након преноса удела и исплате износа од 21.000.000,00 динара преносилац, АД „Банини“ Кикинда, више нема никаквих потраживања према друштву, нити према било којем члану друштва. ДОО „Азур“ Сента је исплатило 21.000.000,00 динара АД „Банини“ Кикинда. Затим је 22.02.2012. године закључен уговор између АД „Банини“ Кикинда као повериоца и овде туженог као дужника, којим су констатовали да је међу њима закључен уговор о конзорцијуму и анекс истог уговора у циљу заједничког наступања у својству купца у поступку продаје друштвеног капитала „Азур“ ДОО Сента, да је закључен уговор о купопродаји са Агенцијом за приватизацију, да је АА као члан конзорцијума добио од АД „Банини“ позајмицу за куповину свог удела у капиталу друштва „Азур“ ДОО у висини од 12.874.464,00 динара, да је између АД „Банини“ и „Азур“ ДОО закључен уговор о преносу удела на основу кога је АД „Банини“ пренео свој удео на „Азур“ ДОО по цени од 21.000.000,00 динара. Уговором је дефинисано да је његов предмет утврђење укупног дуга дужника – овде туженог АА према АД „Банини“ Кикинда, рок враћања и друга права и обавезе уговорних страна по основу правних послова наведених у преамбули уговора и стању у књиговодственој евиденцији АД „Банини“ Кикинда. АА је уговором, у члану 3, преузео као своју обавезу да АД „Банини“ Кикинда накнади разлику између књиговодствене вредности удела АД „Банини“ у „Азур“ ДОО Сента у износу од 28.125.536,00 динара и продајне вредности од 21.000.000,00 динара. Чланом 4. уговора је предвиђено да укупан дуг дужника према повериоцу по овом уговору износи 20.000.000,00 динара што чини износ од 12.874.464,00 динара који износ је дужник примио као позајмицу у циљу куповине друштвеног капитала „Азур“ ДОО Сента у поступку приватизације тог привредног друштва и 7.125.536,00 динара на име разлике између књиговодствене и продајне

вредности пренетог удела повериоца на „Азур“ ДОО Сента. Чланом 5. се тужени обавезао да повериоцу врати дуг од 20.000.000,00 динара у року од пет година, најкасније до 01.01.2017. године. У члану 6. уговора предвиђена су средства обезбеђења, те да дужник потписом овог уговора даје сагласност да, уколико не плати дуг до договореног рока, поверилац стиче право да преузме 12,48% дужниковог удела у „Азур“ ДОО Сента. Даље је утврђено да је решењем Привредног суда у Зрењанину Ст 19/2013 од 09.12.2013. године отворен стечајни поступак, потврђено усвајање унапред припремљеног плана реорганизације и обустављен стечајни поступак над АД „Банини“ Кикинда. Одредбом унапред припремљеног плана реорганизације прописане су заштитне клаузуле и предвиђена је забрана самосталног располагања имовином, тако да се стечајном дужнику забрањује да током трајања реорганизације самостално располаже имовином, без писмене дозволе одбора поверилаца. Дана 25.12.2015. године је в.д. генерални директор АД „Банини“ Кикинда донео одлуку којом је отписао потраживања према члану „Азур“ ДОО Сента, АА, овде туженом у укупном износу од 20.000.000,00 динара, а да за то није имао писмену сагласност одбора поверилаца. Дана 14.01.2016. године је поднет предлог за покретање стечајног поступка, 26.04.2016. године је отворен стечајни поступак над стечајним дужником АД „Банини“ Кикинда, а 30.03.2017. године обустављен поступак стечаја над истим стечајним дужником и поступак настављен према стечајној маси стечајног дужника. У решењу је утврђено да је у овом предмету стечајна маса стечајног дужника АД „Банини“ Кикинда - у стечају активно легитимисана. Након уновчења имовине стечајног дужника и деобе средстава стечајне масе остала су неизмирена потраживања поверилаца у већем износу него што је тужбени захтев у овом поступку.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правоснажно одлучили о примарном тужбеном захтеву тужиоца, тако што су одбили утврђење да је ништава Одлука од 25.12.2015. године о отпису потраживања АД „Банини“ Кикинда према туженом у износу од 20.000.000,00 динара, док су усвојили евентуални тужбени захтев и утврдили да је без правног дејства према Стечајној маси АД „Банини“ Кикинда - у стечају иста одлука, налазећи да околност да је одлуку донео в.д. генерални директор привредног друштва, а без сагласности одбора поверилаца, одлуку не чини ништавом, али су испуњени услови за побијање те правне радње, из члана 119. и члана 122. Закона о стечају, с обзиром да је одлука донета у последњих шест месеци пре подношења предлога за покретање стечајног поступка, том радњом АД „Банини“ Кикинда губи право на намирење новчаног потраживања, а непосредно се оштећују повериоци стечајног дужника јер је и код деобе уновчене стечајне масе остало ненамирених потраживања стечајних поверилаца.

Правилна је одлука о усвајању евентуалног тужбеног захтева за побијање правне радње стечајног дужника. За то су испуњени услови предвиђени наведеним одредбама Закона о стечају.

Према разлозима нижестепених одлука, усвојен је тужбени захтев за обавезивање туженог да тужиоцу исплати износ од 20.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2017. године јер је Одлука о отпису потраживања без правног дејства према стечајној маси, на име испуњења обавезе туженог из члана 4. уговора од 22.02.2012. године, којим се тужени обавезао да повериоцу АД „Банини“ Кикинда исплати износ од 20.000.000,00 динара најкасније до 01.01.2017. године. По разлозима другостепене пресуде, тужени се сагласном вољом обавезао да повериоцу

АД „Банини“ Кикинда исплати наведено дуговање, а није доказао да је дуг исплатио или да се исти угасио на други начин.

Нижестепени судови су одбили противтужбени захтев за утврђење да је без дејства уговор кога је тужени закључио са АД „Банини“ Кикинда 22.02.2012. године на основу закључка да је уговор закључен сагласном вољом уговорних страна, и да њиме дефинишу који укупан износ тужени дугује на име тога што је АД „Банини“ Кикинда за рачун туженог исплатио део купопродајне цене за куповину друштвеног капитала, на основу чега је тужени постао власник удела у правном лицу „Азур“ ДОО и на име преузете обавезе коју је „Азур“ ДОО имао према АД „Банини“ Кикинда, па је уговор пуноважан.

Закључак да уговор од 22.02.2012. године производи правно дејство, односно да је пуноважан у делу у коме је њиме постигнута сагласност воља уговорних страна о обавези туженог да врати дуг који је настао у износу од 12.874.464,00 динара на име позајмице члана конзорцијума АД „Банини“ Кикинда другом члану, овде туженом ради куповине удела у привредном друштву „Азур“ ДОО Сента - је правилан. Из утврђених чињеница произилази за правилан закључак да је тај дуг туженог према АД „Банини“ Кикинда постојао и да је произашао из чињенице да су оба члана конзорцијума била обавезна да сnose сразмерно цену за стицање удела у привредном друштву „Азур“ ДОО Сента, а да је цену сносио само АД „Банини“ Кикинда, што су констатовали анексом уговора о конзорцијуму. Постојање тог дуга је и садржина уговора од 22.02.2012. године. Стога у овом делу тужени није доказао основ по коме тај уговор не би производио правно дејство.

У наведеном делу ревизија туженог је неоснована, те је о њој одлучено по одредби члана 414. Закона о парничном поступку.

Међутим, у делу за износ од 7.125.536,00 динара ни првостепени, ни другостепени суд не дају чињенице о основу обавезе коју је тужени преузео уговором од 22.02.2012. године. Према разлозима првостепеног суда, износ од 7.125.536,00 динара на име разлике између књиговодствене и продајне вредности удела коју је АД „Банини“ Кикинда пренео на „Азур“ ДОО Сента је дуг кога је тужени преузео да плати уместо „Азур“ ДОО. Међутим, за ово нема чињеничне подлоге у до сада утврђеном чињеничном стању. Првостепени суд сматра да, упркос члану 4. уговора од 07.02.2011. године, произилази дуг који је „Азур“ ДОО имао према АД „Банини“ Кикинда који су тужени и „Банини“ АД Кикинда учинили неспорним уговором од 22.02.2012. године, код чињенице да се у књиговодству странака подударају сви износи наведени у уговорима. Међутим утврђење о књиговодственој евиденцији могло би се односити на „Азур“ ДОО Сента, а не на туженог као странку у овој парници. Све и да члан 4. уговора од 07.02.2011. године између АД „Банини“ Кикинда и „Азур“ ДОО Сента не одговара књиговодственом стању тих уговорних страна, те да је постојала обавеза „Азур“ ДОО Сента да осим исплаћеног 21.000.000,00 динара на име пренетог удела, исплати и износ од 7.125.536,00 динара, остаје нерасправљено са ког основа је тужени спорним уговором од 22.02.2012. године преузео такву обавезу „Азура“ ДОО Сента према овде тужиоцу. Стога, за сада, основано тужени наводима ревизије оспорава основ уговора од 22.02.2012. године у делу који се тиче његове обавезе да АД „Банини“ Кикинда исплати и износ од 7.125.536,00 динара, у смислу одредбе члана 51. Закона о облигационим односима. За сада ревидент основано указује и на побуде из којих је

уговор у том делу закључен, које би могле утицати на његову пуноважност у смислу одредбе члана 53. став 2. Закона о облигационим односима. Тужени за разлог који би у том делу чинио да уговор не производи правно дејство наводи фингирање уговора, и то ради отклањања погрешног књижења у пословним књигама АД „Банини“ Кикинда. Када нису утврђене чињенице из којих би произилазио основ туженог да оспореним уговором преузме дуг „Азур“ ДОО Сента према АД „Банини“ Кикинда у износу од 7.125.536,00 динара, тада се не може говорити о одсуству недопуштене побуде за закључење уговора у наведеном делу.

Коначно произилази да нижестепени судови нису расправили околности под којима је тужени преузео обавезу према АД „Банини“ Кикинда за исплату износа од 7.125.536,00 динара, на име разлике између књиговодствене и продајне вредности пренетог удела повериоца на „Азур“ ДОО Сента, па се не може закључити да ли постоји основ уговора у том делу и да ли су побуде за закључење уговора у том делу такве да уговор и у том делу производи правно дејство. Због тога је преурањена и одлука о потраживању тужиоца према туженом за износ од 7.125.536,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2017. године.

Због наведеног је укинута првостепена и другостепена пресуда у делу тужбеног захтева за исплату износа од 7.125.536,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2017. године и одлука о противтужбеном захтеву за утврђење да уговор од 22.02.2012. године у делу у ком се тужени обавезао на исплату истог износа са законским затезним каматама не производи правно дејство, те је у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, по одредби члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

У поновљеном поступку одлучиће се о трошковима целог поступка по одредби члана 165. став 3. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић